

واکاوی بایسته‌های قاعده‌گذاری تقنینی در قاعده تعدد مادی جرائم تعزیری

چکیده

نیل به اهداف قانون توسط هر قاعده و با هر کیفیتی امکان‌پذیر نیست بلکه رعایت سنجه‌هایی در وضع قانون لازم است تا علاوه بر افزایش کیفیت، اثرگذاری و کارایی قواعد قانونی، اهداف اصلی موردنظر مقنن نیز محقق گردند. بر همین اساس بند ۹ سیاست‌های کلی قانون‌گذاری در مقام تعیین سیاست‌های بایسته حوزه تقنین در جهت تحقق بخشیدن به تصویب قوانین مطلوب، مجموعه‌ای از معیارها را تعیین نموده است. با مذاقه در این معیارها می‌توان «شفافیت»، «قابل اجرا بودن» و «تأمین اهداف» را در شمار سنجه‌های اساسی محک قانون مطلوب به‌شمار آورد.

تتبع در نتیجه فرایند تقنین نمایانگر عدم توجه قانون‌گذار به این سنجه‌ها در مواردی است. از جمله این موارد قاعده تعدد مادی جرائم تعزیری است. این در حالی است که دلیل ضمانت‌اجرای تشدید شده موارد تعدد جرم و ارتباط با نظم عمومی، رعایت این سنجه‌ها اهمیتی مضاعف می‌یابد. از این رو، این پژوهش که به روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از داده‌های کتابخانه‌ای صورت گرفته است مترصد پاسخ‌گویی به این سؤال است که قاعده تعدد مادی جرائم تعزیری از منظر بایسته‌های «شفافیت»، «قابل اجرا بودن» و «تأمین اهداف» چگونه ارزیابی می‌گردد؟ نتیجه این پژوهش نمایانگر آن است که این سنجه‌ها در موارد متعددی در قاعده تعدد مادی جرائم تعزیری رعایت نگردیده‌اند.

کلمات کلیدی: تأمین اهداف، تعدد مادی، شفافیت، قابل اجرا بودن، قاعده‌گرایی.